

EN HAL-KRØNIKE

Kap. 1.

Kong Frederik den Niende, søn af Kristian, var 48 år gammel, da han blev danernes konge. Og han herskede i landet i henved 25 år.

Og landet var delt i mange stammer, der hver havde sin høvding med sit råd. Men kongens rådgivere opløftede deres røst og sagde til ham: "Høje konge, det er vor formening, at det ville være meget gavnligt for folket om flere stammer ville slutte sig sammen rundt om i vort land og tale med een mund og eet hjerte. De ville tilsammen blive stærkere derved, og de kunne også bedre lægge råd op om, hvordan deres land kunne blive bedre at bo i."

Og kongen tog deres ord til sit hjerte og befalede, at det skulle ske, som de havde talt.

Kap. 2.

I de dage, da kong Frederik den Niende, søn af Kristian, var konge, i det 22. år af hans regeringstid, lod han en befaling udgå til alt folket, at i alle egne af landet skulle flere stammer slutte sig sammen, at de kunne tale med een mund og eet hjerte.

Og folket samledes og driftede disse ting.

Og Sofus, søn af Søren, af Gejls stamme, var høvding over alle Tistrup stammer. Og han opløftede sin røst og sagde: "Det være langt fra mig at gå imod, hvad min herre kongen befaler. Lad os da lægge råd op, at vi kan vælge den rette vej."

De lagde da råd op. Men folket havde to sind. Nogle sagde: "Der er en såre stærk stamme i den store by ved åen mod sydvest. Lad os vende os mod den." Men andre tog til orde og sagde: "Det være langt fra os at slutte os sammen med en stor stad! Lad os ikke blive trælle for stadens indvånere!"

Men i landet mod nord er der stammer af vor egen slægt, og blandt dem er Ølgod stamme den mægtigste. Lad os drage hen og forhandle med dem!"

Og alle stod op og sagde: "Det vil vi gøre!"

Og Sofus, søn af Søren, af Gejls stamme, drog til landet mod nord, og han opløftede sin røst og sagde: "Vi i Tistrup stamme er rede til at forhandle med jer." Og, også Kristian, søn af Thomas, Vinterens søn, af Hessel stamme, var med. Og han sagde: "Også vi fra Hoddes stammer vil forhandle."

Men da dette kom kong Frederik for øre, tog han til orde og sagde: "Der må være flere stammer, der kan samles på det sted." Og han befalede, at også Skovlund stamme og Ansager stamme skulle drage til Ølgod og forhandle. Men der blev stor veklage i Ansager stamme over dette påbud.

Og stammerne samledes til rådslagning, og de lød kong Frederiks vilje og sluttede sig sammen i et stort land. Men Ansager stamme knurrede dog endnu en stund herover.

Kap. 3.

Og det skete i de dage, at folket skulle kåre deres ledere. Men høvdingen Sofus, af Gejls stamme, opløftede sin røst og sagde: "Eftersom årenes tal tynger mine skuldre, ønsker jeg ikke mere et være høvding over Tistrup stamme. Lad os kåre en anden." Og Kristian, Vinterens søn, af Hessel stamme, høvding over Hoddes stammer, fremførte lignende ord. Man kårede da i Tistrup stamme Gunnar, søn af Palle, fra agerens krog, og hestedoktoren Helge, søn af Rasmus. Og i Hodde stamme kårede man Anton, søn af Hans, fra gården mod øst.

Og folkets kårne mænd samledes for at kåre en høvding over dem alle. Og deres øjne faldt på Alfred, søn af Jeppe, fra bjerget med lindene. Og de kårede ham til høvding. Og han frydede sig såre.

Kap. 4.

Og Alfred, søn af Jeppe, opløftede sin røst og sagde: "Lad os alle tale med een mund og eet hjerte, nu vi er blevet et stort land. Lad os bygge en stor hal her i Ølgod stammes land, at hele folket kan samles og dyrke idræt. Og lad os dertil bygge en vand-hal, at hele folket også kan lære at boltre sig i havets vand. Og dertil kommer, at vi også må bygge et hus til vore skrivere og kasselestre. Vi er jo blevet et såre stort folk!"

Og folket gav ham deres bifald og sagde: "Ja sandelig, vi er blevet et stort folk, og vi vil gerne tale med een mund og eet hjerte, at alle i landet kan have gode kår!"

Kap. 5.

Men Arne, af Buchs stamme, den øverste blandt de vise lærere i Tistrup stammes land, opløftede sine øjne, og se, der var mange børn i skolens. hus. Helt op til taget fyldte de det, når de lærte. Da sagde han: "Lad os bygge flere huse, at alle børnene dog kan være der!"

Men Alfred, søn af Jeppe, høvdingen over hele landet og den øverste for alle kasselestre, havde andre tanker i sit hjerte. For børnenes tal havde han udfundet. Og han ønskede, at alle børn, der havde nået skelsår og alder, skulle lære visdom i Ølgod stammes by eller i Ansager stammes by. Thi han sagde: "Her har vi bygget vore huse så store, at alle børn kan være her uden at sidde helt oppe ved taget."

Kap. 6.

Da folkene i Tistrup stamme hørte det, udbrød der stor veklage. Og de sagde som med een mund: "Vi er en stor stamme, og det vil være for langt fra os at sende vore børn til fremmede steder, når de er kommet til skelsalder!"

Og Gunnar, søn af Palle, fra agerens krog, opløftede sin røst i de vises råd og sagde: "Lad os vente med at afgøre denne sag, for se, for by vokser, og der kommer flere børn i vore huse. Lad os derfor gemme disse tanker i vore hjerter i 5 år, og derefter vil vi vide, om vi skal vende os til højre eller til venstre."

Men Alfred, søn af Jeppe, landets høvding, tog til orde og sagde: "Det være langt fra mig at sige, at de store børn ikke må blive ved at samles og lære i Tistrup stammes by. Men som den øverste for alle kasselestre ser jeg, at kassen vil blive tom, hvis der skal være tre steder at samles. Og se, vi har gode huse i Ølgod stammes by og i Ansager stammes by. Lad dem da samles der!"

Og Hans, søn af Lars, af Kvie stamme, opløftede sin røst og sagde: "Ja lad dem samles der!"

Og de vises råd var i syv sind og kunne ikke tale med een mund. Kun enedes de om at bygge to huse mere, at der dog kunne være plads til alle børnene, og de ikke skulle sidde helt op til taget.

Kap. 7.

Og bygmesteren Sigurd, søn af Søren, af Thornfeldts stamme, opløftede sin røst og sagde: "Se, vi har en stor by, og mange folk, også fra fremmede stemmer, vil gerne bo i den. Og se, vi har store fabrikker, hvor folk arbejder, og de vil gerne bo i vor by, men de har ikke huse at bo i. Lad os da bygge et stort hus med mange boliger, at de ikke skal sige: "Vi har ikke noget sted at bo!"

Og bygmesteren Sigurd, søn af Søren, udfandt målene til det nye hus, og landets vise mænd samledes til drøftelse. Men Alfred, søn af Jeppe, fra bjerget med lindene, opløftede sin røst og sagde: "Se, der er bygget 5 nye huse i Skovlund, og de er gode at bo i., men se, de er tomme. Vort land mangler altså ikke boliger, og I folk af Tistrup stamme kan bare flytte til Skovlund stammes by og bo der!"

Men hestedoktoren Helge, søn af Rasmus, og Gunnar, søn af Palle, knurrede og sagde: "Det være langt fra os at flytte til Skovlund stammes by!" Og bygmesteren Sigurd, søn af Søren, tænkte i sit hjerte: "Det vil vi tales ved om igen en anden gang!"

Kap. 8.

Men Sigurd, søn af Søren, af Thornfeldts stamme, bar på andre tanker. Og han sammenkaldte alt folket, og han opløftede sin røst og sagde: "Se, vi er et stort folk, og vi vil ikke være trælle for Ølgod stamme! Lad os da gøre os en hal, hvor vi kan øve os i alskens idræt, at vi kan være, duelige til kamp!" Og folket sagde: "Du har talt vel! Lad os gøre, som du har sagt!" Men da dette kom høvdingen Alfred for øre, tænkte han i sit hjerte: "Det skal ej ske således!" Men Sigurd, søn af Søren, og træhandleren Torben, søn af Christen, og Frans, søn af Hans, de farende vognes vogter, og skoleholderen Johannes, af Schmidts stamme, og brevbæreren Rud, søn af Søren, og Flemming, listemagerens søn, og Alfred, sin af Niels, af Hodde stamme, og syersken Eva, svinevejerens Thomas' hustru, og dertil Poul, søn af Christen, fra den store stad ved åen, blev kåret til at lægge råd op og udfinde hallens mål. På den 29. dag i den 3. måned kåredes de.

Kap. 9.

Og det blev kundgjort for hele folket gennem budstikken Stavn, at hallen skulle rejses, om det var folkets vilje. Og een sagde: "Jeg vil skænke 400 mark til den nye hal!" En anden: "Jeg vil skænke 200 mark!" Og alle var rede til at ofre guld og gaver. For de sagde: "Den hal skal vi bygge!"

Og inden ugen var omme, holdt man regnskab over gavernes tal. Og se, der var eet hundrede og ni og halvfjerdsindstyve tusinde mark. Og Sigurd, søn af Søren, af Thornfeldts stamme, kvad en vise og sagde: "Jeg ser hallen rejse sig!" Og han glædede sig såre.

Og på den 20. dag i den 12. måned samlede alt folket sig. Det var I kong Frederik den Niendes 24. regeringsår. Og de besluttede, at hallen skulle bygges. Og de kårede bygmesteren Sigurd til at udspænde målesnoen og lede værket.

Kap. 10.

Og kong Frederik den Niende gik til sine fædre. På den 1. dag i den 1. måned i det nye år rantes han af sygdom. Og han døde i sin alders 72. år. Han regerede i landet i henved 25 år. Da blev Margrethe kåret til landets dronning. I sin alders 31. år kåredes hun. Hendes navn blev Margrethe den Anden af Danmark. Og hun sørgede over sin fader.

Kap. 11.

Men Alfred, søn af Jeppe, fra bjerget med lindene, tænkte stadig i sit hjerte: "Det skal ej ske, at der bygges en hal i Tistrup stammes by!"

Og han sagde til de forsamlede vismænd: "Det være langt fra mig, at nægte at sælge en mark til at bygge en hal på i Tistrup stammes by. Men da må I love mig og bekræfte ved ed overfor alle kasse Mestre, at I aldrig vil komme og klage jeres nød, selvom jeres penge slipper op. For jeg er herre over alle skatmestre, og vi vil ikke betale til jeres hal!" Da tog Gunnar, søn af Palle, fra agerens krog, til orde og sagde: "Det kommer mig for, at alle skatmestre skulle prøve at finde deres egne ben i denne sag. 'Vi lever i en fri stamme og i et delvis frit land. Og nu har vi vist vilje til at bygge en hal. Derfor er det en ilde ting, at afkræve os edelige løfter!" Og hestedoktoren Helge, søn af Rasmus, tog til orde og sagde: "Dette var vel talt, som ud af mit hjerte!"

"Og høvdingen Kaj, søn af Knud, af Skovlund stamme, opløftede ligeledes sin røst og sagde: "Lad os dog sælge den mark til de folk af Tistrup stamme, at de kan bygge en hal, og lad os ikke afkræve dem edelige løfter!"

Da besluttede de vises råd at gøre, som han havde sagt. De besluttede at sælge marken til Tistrup stamme uden at afkræve dem edelige løfter. Men Alfred, søn af Jeppe, tog beslutningen med halvt hjerte.

Kap. 12.

På den 8. dag i den 4. måned i dronning Margrethes første regeringsår tog folket fat på at bygge hallen i Tistrup stammes by. Og Sigurd, søn af Søren, af Thornfeldts stamme, hejste flaget, og der var stor glæde. Og alt folket kom og så, hvordan de store jordskubbere banede hallens vej. Men se, der var megen regn, og der blev et stort ælte.

Og alt folket frydede sig, da de så arbejdet skride frem. Ikke alt folket arbejdede, men mange sagde: "Hvad skal vi lave?" Eller: "Hvorned kan vi gøre os nyttige?"

Og dage føjedes til dage, og buerne rejstes til hallen i Tistrup stammes by. Og se, det var en prægtig bygning, skøn at skue!

Kap. 13.

Da sagde bygmesteren Sigurd, søn af Søren: "Se, nu er hallens buer rejst, og de er tækket med tag. Lad os da kalde folket sammen til fest, at vi kan glæde os med hinanden!"

Og træhandleren Torben, søn af Christen, svarede ham: "Dit forslag er godt. Det vil vi gøre!"

Og de sammenkaldte alt folket, at de kunne feste sammen. På den 4. dag i den 8. måned festede de.

Og de drak mjød og gyldne vande og spiste purpurfarvede pølser. Og bygmesteren Sigurd tog til orde og sagde: "Vi vil alle være glade, og vi vil prise alle dem, der har båret dagens byrde og hede!"

Og Einar, søn af Thomas, fra den store stad ved havet, var kåret til at tage vare på hallen, når den blev færdig. Og se, han var med til festen. Og han havde et stort skæg. Og hans hustru og barn var med ham, og de frydede sig såre over bygningsværket.

Kap. 14.

Og meget folk arbejdede på hallen. Men nogle sagde: "Den bliver ikke færdig til den fastsatte tid!" Da opløftede bygmesteren Sigurd sin røst og sagde: "På den første dag i den tiende måned skal hallen være færdig! For dagen efter skal de unge kunne udøve deres idræt!"

Og folket arbejdede endnu hårdere. Både mænd og kvinder og børn og oldinge arbejdede hårdt. For de sagde: "Vi vil være færdige til den fastsatte tid!"

Og se, på den første dag i den 10. måned var hallen færdig. Og folket kom og så den og frydede sig. Og de satte sig ned og drak kaffe og tænkte: "I dag kan dog alt arbejde hvile!"

Og de vidste godt, at der var mere arbejde at gøre endnu. Men de tænkte ikke derpå, for de var glade.

Kap. 15.

I dronning Margrethe den Andens første regeringsår byggedes den store hal i Tistrup stammes by.

Og se, på den første dag i den 10. måned var den færdig, som det var bestemt. Og folket glædede sig, fordi de nu havde et sted, hvor ungdommen kunne øve idræt.

Og alle tænkte i deres hjerte: "Vi er mange stammer i vort land, og vi sluttede os sammen, for at vi alle kunne tale med een mund og eet hjerte. Men hvis den mund kun må tale i Ølgod stammes by, vil hjertet blive delt. Lad os derfor fryde os over vor hal. Og når den er helt færdig, lad os da gå videre og bygge boliger til unge og gamle. Da skal også nok det sted bevares, hvor vore børn oplæres.

Vil man tale med een mund og eet hjerte, må man også kunne lytte. Vi lytter til vindens sus om vor hals buer, og vi fryder os såre!"